

ای نام تو مَطَّلَعِ کلام همه کس

آزمونهای استخدامی زبان و ادبیات فارسی

(طبقه‌بندی شده با پاسخ تشریحی)

(برای داوطلبان آزمونهای استخدامی)

○ فهم مطلب و متون فارسی

○ آرایه‌های ادبی

○ تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی

○ دستور زبان و زبان‌شناسی

○ املا و نگارش فارسی

بیش از ۱۹۰۰ آزمون چهارگزینه‌ای با پاسخهای تشریحی

پدیدآورندگان:

دکتر محمد شهری - دکتر فرشته فریدونی

انتشارات ترانه

نشر دستور

شہری، محمد، ۱۲۲۱۔

آزمونهای استخدامی زبان و ادبیات فارسی (طبقه‌بندی شده با پاسخ

مشهد: دستور: انتشارات ترانه، ۱۳۹۱.

۲۲۴ ص.

سلسله کتابهای کمک درسی: ۸.

978-600-5306-42-2: ھریال: . . .

فيا

آزمونهای استخدامی - تهران

استخدام دولتی - ایران - آزمونها

ادبیات فارسی --آزمونها و تمرینها

فریدونی، فرشته، ۱۳۲۹ -

JQ1786/51214444222 1391

201/-49

~~79A95AF~~

نشر دستور

مشهد، میدان سعدی، پاساژ مهتاب، تلفن ۲۲۵۷۶۴۶، نمابر ۸۴۵۴۴۳۷

پیام نگار: shahri81@yahoo.com

آزمونهای استخدامی زبان و ادبیات فارسی

مؤلفان: دکتر محمد شهری، دکتر فرشته فریدونی

نوبت چاپ: اول

چاپ و صحافی: چاپ سینا تلفن: ۵۱۱-۸۴۱۸۴۶۴

حروف نگاری و صفحہ آرائی: فاطمہ عطایی

قطع: وزیری (۲۲۴ صفحه)

تاریخ انتشار: بهار ۱۳۹۲

شمارگان: ۱۰۰۰

قیمت ۵۰۰۰۰ ریال حق چاپ محفوظ است

۲۲-۴-۵۳۰۶-۶۰۰-۹۷۸ (ISBN) شابک

فهرست مندرجات

عنوان	صفحه
پیشگفتار	۵
گفتاری در تعریف سخن، چند اصطلاح، آرایه‌های ادبی و قالبهای شعر	۶
انواع نثر	۷
انواع شعر	۷
آرایه‌های لفظی و معنوی	۱۰
آرایه‌ها یا صنایع معنوی	۱۲
آزمون ادبیات فارسی سال دوم دبیرستان	۱۶
آزمون ادبیات فارسی سال سوم	۴۱
آزمون زبان فارسی سال سوم دبیرستان	۷۲
آزمون زبان و ادبیات فارسی سال چهارم دبیرستان	۹۴
آزمون ادبیات فارسی مخصوص رشته ادبیات و علوم انسانی	۱۴۶
پاسخ خود آزماییهای زبان و ادبیات فارسی عمومی سال چهارم	۱۸۱
پاسخنامه کلیدی آزمون زبان و ادبیات فارسی	۱۹۰
پاسخنامه تشریحی آزمون زبان و ادبیات فارسی	۲۰۰

به نام پروردگار دانا و توانا

پیشگفتار

با سپاس به درگاه پروردگاری که از احاطه او هام بیرون است و از ادراک اندیشه‌ها مصون و کارساز هر مفتون است و شادی‌رسان هر محزون. از آنجا که تهیه و تألیف کتابها و مواد کمک آموزشی در بهبود و ارتقای کیفی آموزش و نیز درک و دریافت بهتر و آسانتر محتوای کتابهای درسی می‌تواند تأثیری بسزا داشته باشد و با توجه به اینکه امتحانات ورودی دانشگاهها و آزمونهای استخدامی کشور بصورت چهارگزینه‌ای برگزار می‌شود، این کتاب که راهنمای آزمونهای چهار گزینه‌ای زبان و ادبیات فارسی بصورت طبقه‌بندی شده درس به درس فراهم آمده امید است راهنمایی مطمئن برای علاقه‌مندان باشد و بتواند در این موضوع مهم به آنان کمک کند.

مؤلفان در حد توان خود کوشیده‌اند تا مهمترین نکات هر کتاب درسی را در قالب آزمونهای چهارگزینه‌ای بگنجانند. در تألیف این کتاب سه مطالب از ساده به مشکل است و در انتخاب آزمونها ترتیب دروس کتابها در نظر گرفته شده است به عبارت دیگر آزمونها از درس اول هر کتاب آغاز می‌شود و به درس آخر پایان می‌یابد؛ بنا بر این برای استفاده مطلوب از مطالب این کتاب پیشنهاد می‌شود داوطلبان گرامی ابتدا هر درس یا موضوع مورد نظر را در کتاب درسی با دقت مطالعه کنند و پس از آنکه اطمینان یابند که بر موضوع و مفهوم درس تسلط کافی پیدا کرده‌اند، پرسشهای مربوط به آن درس را در این راهنما پاسخ دهند.

بمنظور تسلط و آشنایی بیشتر به برخی از جنبه‌های ادبی و بلاغی و شناخت قالبهای شعری، یک گفتار در آغاز این کتاب گنجانده شد که مطالعه دقیق آن در میزان درک و دقت و دریافت شما می‌تواند مفید باشد. داوطلبان گرامی بمنظور آگاهی از معلومات و میزان اطلاعات خویش می‌توانند پاسخهای خویش را با پاسخنامه پایان کتاب مقایسه کنند و در صورت لزوم به پاسخنامه تشریحی کتاب نیز مراجعه نمایند.

مؤلفان چشم براه دریافت نظرات اصلاحی دبیران فرهیختگان و صاحب نظران دانشور و علاقه‌مندان به زبان و فرهنگ فارسی می‌باشند تا بتوانند در چاپهای آینده کاستیهای موجود در این مجموعه را برطرف کنند. سخن آخر اینکه امیدواریم مطالب این مجموعه بتواند در بالابردن میزان آگاهی و اطلاعات دانش‌پژوهان جوان، این آینده سازان مین اسلامي ما، سودمند افتد و این خدمت ناچیز مورد قبول درگاه پروردگار واقع شود، له الحمد فی الاولى و فی الاخرة.

مؤلفان

مشهد، فروردین ماه یکهزار و سیصد و نود و دو خورشیدی

به نام خدای دانا و توانا

گفتاری در تعریف سخن، چند اصطلاح، آرایه‌های ادبی و قالبهای شعر

سخن یا کلام: آهنگی است که با حرکت دهان و زبان از آواها، حروف و کلمات ترکیب یابد و برای بیان مقصودی گفته شود. سخن بر سه گونه است:

۱- شعر: کلامی است مختل، شورانگیز، موزون و مقفا که برانگیزاننده احساسات و هیجانات درونی باشد و در خواننده و شنونده تأثیر کند.

۲- نثر: سخنی است که موزون نباشد.

۳- نظم: سخنی است که تنها وزن و قافیه داشته باشد.

وزن: عبارت است از نظمی خاص که در اصوات گفتار وجود دارد.

علم عروض: میزان سخن منظوم است و در آن وزن شعر بررسی می‌شود، اشعار فارسی دارای اوزان متفاوتی است، هریک از آنها با وزنهای اصلی شعر را بحر و مجموع را «بحور عروضی» می‌گویند.

قافیه: هماهنگی آخر بیتها (یا مصراعها در برخی از قالبهای شعر) را قافیه می‌گویند به شرطی که آخرین حرف اصلی آن یکی باشد و واژه‌ها عیناً تکرار نشود. شعری را که دارای قافیه باشد «مُقَفَّأ» گویند.

رَوی: آخرین حرف اصلی واژه‌های قافیه را که در آخر همه بیتها تکرار می‌شود، حرف روی می‌گویند.

ردیف: کلمه یا کلماتی مستقل است که پس از قافیه به یک معنی در شعر می‌آید و رعایت آن واجب است، شعری که دارای ردیف باشد «مُرَدَّف» نامیده می‌شود. مثال:

غمش در نهانخانه دل نشیند به نازی که ایللی به محمل نشیند

مرنجان دلم را که این مرغ وحشی زبامی که برخاست مشکل نشیند

به پاگر خلد خاری آسان برآید چه سازم به جاری که دو دل نشیند

در ابیات بالا کلمات: دل، محمل، مشکل و دل، قافیه و «ل» حرف روی و «نشیند» ردیف است. مثال دیگر:

به یک ناتراشیده در مجلسی برنجد دل هوشمندان بسی

در این بیت کلمات: مجلسی و بسی قافیه و «س» حرف روی است. بیت ردیف ندارد. مثال دیگر:

دلارام در بـــــر دلارام جوی لب از تشنگی خشک بر طَرَف جوی

در این بیت کلمه «جوی» در هر دو مصراع قافیه است؛ بیت ردیف ندارد.